

vejelse, hvor vidt der maatte være Grund til og i bekræftende Fald kunde være Mulighed for yderligere Forbedringer af Undervisningen end de foreslaaede og da navnlig i de af Udvalget berørte Retninger. For Landkommunernes Vedkommende nærede man vel ingen Tvivl om, at det vilde være i høj Grad ønskeligt, om der kunde opnaas væsentligere Forbedringer end de i Forslaget hjemlede, og man følte sig ogsaa forvisket om, at der paa adskillige Steder i Landet lod sig opnaa et saadant gunstigt Resultat. Naar man alligevel besluttede sig til at afviesere ved de foreslaaede Endringer, var det begrundet i en Frygt for ved almindelige, strengere Bestemmelser at gaa Kommunernes Evne til at bære de deraf følgende Merudgifter for nær, hvortil kom, at man nærede Betænkelighed ved yderligere at begrænse den pekuniære Hjælp, som Forældrene havde i de ældre Børns Arbejdsraft — anvendt i Forældrenes egen eller i andres Tjeneste. Bestemmelserne i Forslaget om Forholdet mellem Skolens Børnetal og Lærertal samt om det Minimum af ugentlige Undervisningstimer, som den enkelte Klasse skal have, ere derfor af den Natur, at de i det hele kunne gennemføres Landet over, og en Udvikling af Skolevæsenet ud over disse Grænser — hvor Omstændighederne tillade dette — bliver en Sag til Afgørelse af vedkommende Skoleautoriteter efter nøje Afvejelse af de foreliggende individuelle Forhold. — Væsentlig anderledes stillede Sagen sig for Købstædernes Vedkommende, idet den Ordning, der faktisk var gennemført i det langt overvejende Antal Købstæder, i det hele maatte siges at være tilfredsstillende, saaledes at en Lovændring, der vel gik betydeligt ud over de gældende Retsregler paa dette Omraade, men som støttede sig paa den bestaaende Tilstand, maatte erkendes i alt væsentligt at ville tilfredsstille Tidens Krav.

Förinden Ministeriet gaar nærmere ind paa de af Udvalget fremsatte Spørgsmaal, finder man Anledning til dels kortelig at berøre de Retsregler, hvorpaa den nuværende Ordning er bygget, dels at give en Oversigt over, hvorledes disse Regler faktisk ere bragte til Anvendelse omkring i Landet, dels endelig at fremdrage i Udvalgets Grindring, ad hvilke Veje man ved tidligere Skolelovsforslag har søgt at naa det Maal, hvis Vilkaar her er Genstand for Underjøgelse.

For Skolerne paa Landet er den oprindelige, i Anordningen 29de Juli 1814 f. L. § 10 indeholdte Regel den, at hver af Skolens 2 Klasser søger Skolen 3 hele Dage om Ugen, dog at det, hvor særlige Omstændigheder tale derfor, tillades den ene Klasse at søge Skolen om Formiddagen, den anden om Eftermiddagen. Hertil er i § 13 knyttet den Lempelse, at der for Børnene i øverste Klasse om Sommeren i Tiden fra 1ste Juni indtil Høstferien's Begyndelse kun holdes Skole i 2 hele Dage om Ugen. — Ved Rancelliplat af 27de August 1818 angaaende Sommerstolegangen paa Landet blev det tilladt at ordne Skolegangen saaledes, at Børnene i ældste Klasse i Sommermaanederne kun søge Skolen 1 hel eller 2 halve Dage ugentlig, imod at de lige saa lang Tid af Vinteren søge Skolen i 4 hele Dage ugentlig, og at Børnene af nederste Klasse søge Skolen i Sommermaanederne 4 hele Dage hver Uge og i lige saa lang Tid af Vinteren kun gaa i Skole 2 hele eller 4 halve Dage om Ugen, saaledes at der nøje holdes over, at hver Klasse nyder Undervisning i det hele ved Anordningen 29de Juli 1814 befalede aarlige Timeantal. Det er en Selvfølge, at denne Plakat ogsaa indeholder Hjemmel for en Ordning, der — i øvrigt med Bibeholdelse af Plakatens Bestemmelser — udvider ældste Klasse's Sommerundervisning til 2 hele Dage. Plakaten hjemler altsaa dels en Skolegangsorden, der kan betegnes saaledes $\frac{4-2}{2-4}$, idet Tallene over Linien angive de ugentlige Undervisningsdages Antal i Winterhalvaaret for henholdsvis ældste og yngste Klasse, og Tallene under Linien paa samme Maade Undervisningsdagens Antal i Sommerhalvaaret, dels en Skolegangsorden, der paa nævnte Maade kan betegnes saaledes $\frac{4-2}{1-4}$. — Ved Lov 2den Maj 1855 § 2 blev det endelig tilladt de stedlige Skolebestyrelser paa Landet at ordne Skolegangen saaledes, at Undervisningen i øverste Klasse ophører om Sommeren, mod at klassen om Vinteren faar 4 hele Dages Undervisning ugentlig og mod, at yngste Klasse om Sommeren faar 5 hele Dages Undervisning, en Skolegangsorden, der altsaa kan betegnes saaledes $\frac{4-2}{0-5}$.